

Jinak byl by zodpovědným podnikatel stavby za neopatrnost a trestný čin cizí, i kdyby s tím počítati nemusil. Proto žalovaná společnost nemusila počítati s tím, že žalobcův kočí ponechá koně bez dozoru, postaví je bezprostředně před vykopávku a že oni následkem toho vjedou na zákryt. Není to něco obyčejného a snadno předvídatelného. Zákryt nebyl zřízen pro přejezd, protože byla volná jízdní dráha vedle vykopávky, a proto nemusil býti zabezpečen ani pro ten případ, že naň vjedou koně. Naopak zabezpečení mělo sloužiti zamezení úrazu, a každý, i podnikatel, zřizuje takové zabezpečení, nemusí počítati s neobvyklou neopatrností cizí, a ten, kdo jí nepoužije, nese sám následky své neopatrnosti a nemůže z vlastní neopatrnosti vyvozovati vinu toho, kdo s neopatrností cizí nemusí počítati. Podle toho žalovanou nestihá vina, že nezakryla vykopávky deskami tak silnými, by byl zabezpečen přejezd potahu, a nezřídila zábradlí. Takové zábradlí by také sotva bylo zadrželo plašící se koně, kteří byli bez dozoru. Proto nebylo třeba vyslyšati znalce o tom, zda byla vykopávka opatřena patřičně, z těchto úvah bylo vyhověno dovolání a rozhodnuto tak, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 6994.

Rušební čin, opodstatňující zápůrčí žalobu (§ 523 obč. zák.), může spočívat i v chůzi po pozemku bez osobování si práv, je-li obava opakování. Není zásahem do vlastnictví, povolil-li poživatel pozemku třetí osobě chůzi po pozemku.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, Rv II 33/27.)

Žalobě vlastníka pozemku proti žalované, by byla uznána povinnou zdržeti se napříště všech zásahů do vlastnictví žalobců osobováním si služebnosti chůze, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé napadají odvolací rozsudek pro nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), protože odvolací soud nepokládá chůzi žalované po zahradě žalobců za zásah do jejich vlastnictví. Míni, že k opodstatnění zápůrčí žaloby nevyžaduje se osobování si služebnosti, nýbrž jen zevní projev jí odpovídající. Odvolací soud prý neprávem pokládá žalovanou za oprávněnu k chůzi z důvodu poživacího práva její matky, která jí chůzi dovolila, ježto se nelze při rušení vlastnictví takovým způsobem odvolávati na autora podle §u 22 c. ř. s. Služebnost dlužno prý vykládati způsobem omezujícím, a proto není prý ve služebnosti-požívání obsaženo právo, dovoliti cizím osobám chůzi po služebném pozemku, zejména když se jí, jako v tomto případě, po-

rušuje jeho podstata. Leč dovolání není odůvodněno. Rušební čin, kterého se vyžaduje k opodstatnění zápůrčí žaloby vlastnické, může spočívat i v chůzi přes pozemek bez osobování si práv, je-li obava opakování a tedy sama svoboda vlastnictví porušena a ohrožena. Žaloba zápůrčí má zabránit příštím rušením. Stačilo by tedy zde k opodstatnění žaloby, kdyby žalovaná chodila přes zahradu, třeba si právo k chůzi neosobovala, jen byla-li by tu obava, že se to bude opakovat. Žalovaná si však dokonce osobuje právo, ovšem odvozujíc je od práva matky a jejího povolení. Šlo by tedy o zásah do vlastnictví žalobců, kterým by byla opodstatněna žaloba zápůrčí, kdyby matka nebyla oprávněna, povolit chůzi přes pozemek. Určitý čin nebo výkon není však nedovoleným zásahem do práva vlastnického, děje-li se u výkonu práva, ať je to třeba právo cizí, jen když toto cizí právo umožňuje zásah do vlastnictví i třetími osobami. Tak nemůže vlastník zakázat příchod třetím osobám do domu k nájemníkovi nebo chůzi po pozemku tomu, komu ji pachtýř povolil, a tím méně může zakázat chůzi tomu, komu ji dovolí poživatel. Třebaže jest služebnosti vykládati způsobem omezujícím, je požívání přece oprávněním k užívání pozemku beze všeho omezení, tedy třeba i chůzí, nemění-li se jen jeho podstata. Užívání takové jest při služebnosti požívání také přenositelné a proto poživatel může dovolit takové užívání chůzí i třetím osobám. Z toho důvodu nelze požívání pouhým výkladem omezovati tak, že poživatel nesmí nechati užívati služebného pozemku jinými osobami třeba jen chůzí, poněvadž v tom by bylo již omezení jeho užívání. Nesmí se ovšem měniti chůzí podstata pozemku, tedy na př. změniti zahradu v cestu, ale tím, že se po zahradě chodí, třeba se trávník ušlape, nezmění se zahrada, ani její část ve své podstatě (v cestu). Za změnu podstaty nelze považovati pouhé poškození zahradního trávníku. Pak by ani sama poživatelka nemohla po zahradě choditi, kdyby poškozovala trávník, a její užívání nebylo by neomezené. Vlastnictví žalobců nehrozí také žádné nebezpečí vydržením práva chůze žalovanou. Vždyť se tato chůze neděje s vůlí, vykonávati ji jako právo jménem vlastním (§ 312 poslední odstavec obč. zák.), nýbrž žalovaná vykonává chůzi jako právo odvozené z cizího práva. Chůzí žalované po zahradě tedy nebyla omezená svoboda vlastnictví žalobců nijak ohrožena.

Čís. 6995.

Stala-li se matka dětí choromyslnou a byla dopravena do ústavu pro choromyslné, neobývá byt, jí najatý, bez právního důvodu manželský otec dětí, jenž se do bytu nastěhoval se schválením opatrovnického soudu k vůli opatrování dětí. Lhostejno, že ho opatrováním nepověřila manželka (matka dětí) a že manželé byli rozvedeni.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, Rv II 147/27.)